

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

NK-II.4131.93.2015.KK

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.)

stwierdzam nieważność

§ 3 i § 8 załącznika do uchwały Nr VIII/44/15 Rady Miejskiej w Drohiczynie z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zmiany załącznika nr 2 do Uchwały Nr VI/49/11 Rady Miejskiej w Drohiczynie z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, udzielane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu pobierania opłat.

UZASADNIENIE

25 czerwca 2015 r. Rada Miejska w Drohiczynie podjęła uchwałę Nr VIII/44/15 w sprawie zmiany załącznika Nr 2 do uchwały Nr VI/49/11 Rady Miejskiej w Drohiczynie z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, udzielane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu pobierania opłat.

Powyższa uchwała 2 lipca 2015 r. wpłynęła do organu nadzoru.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż część postanowień wskazanej wyżej uchwały zostało podjętych z naruszeniem prawa, w związku z czym 9 lipca 2015 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze w sprawie stwierdzenia ich nieważności.

Rada Miejska mocą postanowień § 1 uchwały Nr VIII/44/15 dokonała zmiany załącznika Nr 2 do ww. uchwały Nr VI/49/11, który otrzymał brzmienie zgodne z treścią załącznika do podjętej 25 czerwca 2015 r. uchwały.

Znowelizowany załącznik Nr 2 do uchwały Nr VI/49/11 w § 3 zawiera uregulowanie, zgodnie z którym wysokość odpłatności za usługi opiekuńcze uzależniona jest od sytuacji rodzinnej osoby objętej usługami oraz jej dochodu na osobę w rodzinie.

W ocenie organu nadzoru, uzależnienie wysokości odpłatności za usługi opiekuńcze od sytuacji rodzinnej osoby objętej usługami oraz jej dochodu na osobę w rodzinie w kontekście uregulowań art. 107 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) jest bezprawną formą działania Rady Miejskiej. Artykuł ten nakłada bowiem obowiązek udzielania świadczeń z pomocy społecznej, na podstawie **rodzinnego wywiadu środowiskowego prowadzonego w celu ustalenia (...) sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej.**

Postępowanie nadzorcze wykazało również, iż zapis § 8 załącznika do uchwały VIII/44/15 uprawniający świadczeniobiorcę lub pracownika socjalnego do złożenia wniosku o częściowe lub całkowite zwolnienie z odpłatności w szczególnie uzasadnionych sytuacjach wymienionych w pkt 1- 4 tego paragrafu zawęża uprawnienia stron wynikające z art. 104 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie, z tytułu opłat określonych w ustawie oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy, właściwy organ, który wydał decyzję w sprawie zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, **na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej,** może odstąpić od żądania takiego zwrotu, umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty.

W związku z faktem, iż przepisy ustawy o pomocy społecznej na mocy art. 17 ust. 1 pkt 11 oraz art. 50 ust. 6 upoważniają wprost radę gminy do ustalenia warunków przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w sposób automatyczny wyklucza to dowolną interpretację ustawowych zapisów poprzez pozaprawną ich modyfikację.

Rada Miejska jako organ stanowiący powinna działać tylko i wyłącznie na podstawie prawa i w jego granicach, zatem niedopuszczalne jest podejmowanie przez nią regulacji bez wyraźnego upoważnienia ustawowego lub z jego przekroczeniem. Zdaniem organu nadzoru, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługującą mu kompetencję powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co stanowi istotne naruszenie prawa.

W doktrynie jak i w orzecznictwie ugruntował się pogląd, iż wykładnia norm o charakterze kompetencyjnym powinna być interpretowana w sposób ścisły i literalny. Jednocześnie zakazuje się dokonywania wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wyprowadzania kompetencji w drodze analogii (vide: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 czerwca 2000r., K25/99, OTK 2000/5/141).

Mając powyższe na uwadze, rozstrzygnięcie nadzorcze we wskazanym w sentencji zakresie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie służy Gminie prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Otrzymuje:

Rada Miejska w Drohiczynie

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Aneta Kuberska
Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli